

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Евгения Борисова Димитрова, ДН
Катедра „Теория и методика на кинезитерапията”, НСА

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **“доцент”**
по специалност **„Управление на общественото здраве”**,
професионално направление **7.4. Обществено здраве**, в област на
висшето образование **7. Здравеопазване и спорт**

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 8/28.01.2020г. за нуждите на Медицински колеж – Варна, Учебен сектор „Рехабилитатор“, като единствен кандидат участва **Николай Светославов Недев, доктор**. При обявяване на конкурса са спазени изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

1. Кратки биографични данни

Николай Светославов Недев е завършил ОКС „Бакалавър“ по специалност „Кинезитерапия“ в РУ „Ангел Кънчев“ (2005), ОКС „Магистър“ по специалност „Здравен мениджмънт“ в МУ-Варна (2007), ОКС „Магистър“ по специалност „Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА“ в МУ-Варна (2016), ОКС „Магистър“ по специалност „Кинезитерапия“ към НСА-София (2018). Работил е от 2009 г. като асистент, 2013/2015 г. – ръководител на УС „Рехабилитатор и от 2015г. – заместник директор на Медицински колеж – Варна. Придобил е ОНС „Доктор“ след успешна защита на дисертационен труд на тема: „Рехабилитационни грижи и качество на живот при пациенти преживели мозъчен инсулт“ (2018). Професионалните му интереси са в областта на „Управление на общественото здраве“, „Кинезитерапия в неврологията“ „Мануално мускулно тестване“, „Лечебен масаж“, „Кинезиология“, „Патокинезиология“. Владее английски език.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът Николай Светославов Недев, доктор, участва в конкурса със следната научна продукция:

- Хабилизационен труд (монография) - 1 брой;
- Публикации - 17 броя.

Публикациите могат да бъдат **класифицирани** както следва:

По вид:

- **Статии** – 15 бр. (9 от тях публикувани в национално списание „Варненски медицински форум“, 3 в „Журнал на Медицински колеж“, 1 статия в „Journal of IMAV“ и 2 в списание „Сърце-бял дроб“ по теми както следва: *Рехабилитационни грижи във възстановяването на пациенти, преживели мозъчен инсулт*: „Изследване на нагласите за продължителна рехабилитация при пациенти, преживели мозъчен инсулт“ [Г/8_4], „Оценка на удовлетвореността от проведената рехабилитация на пациенти, преживели мозъчен инсулт“ [Г/8_5], и публикациите, свързани с дисертационния труд за ОНС „доктор“ – „Необходимост от провеждане на продължителна рехабилитация при пациенти, преживели мозъчен инсулт“ [II/A_1], „Позиционната терапия в рехабилитационната програма като част от комплексното лечение на болни с мозъчен инсулт“ [II/A_2], „Здравни грижи за пациентите с мозъчен инсулт – предизвикателство за рехабилитацията в домашни условия“ [II/A_3], „Персоналният подход в рехабилитационните грижи – необходимо условие за повишаване на качеството на живот при пациенти с мозъчен инсулт“ [II/A_4]; *Респираторна рехабилитация в общественото здраве*: „Дихателна физиотерапия в предоперативната миокардна реваскуларизационна хирургия“ [Г/8_9], „Рехабилитационни грижи при пациенти с хронична обструктивна белодробна болест“ [Г/8_11], „Рехабилитационни грижи при пациенти, подложени на оперативна интервенция за намаляване обема на белите дробове.“ [Г/8_12]; *Рехабилитационни грижи при по-често срещани хронични заболявания*: „Вендузотерапията като алтернативен метод в комплексната рехабилитация при пациент с шийна остеохондроза -

представяне на случай“[Г/8_3], „Кинезитерапевтичният поглед в мениджмънта на лумбалгията“[Г/8_6], „Мястото на кинезитерапията в комплексната рехабилитация на мускулно скелетни дисфункции“[Г/8_7], „Ролята на рехабилитацията при хронични заболявания“[Г/8_8], „Рехабилитационни грижи при хронично бъбречно заболяване“ [Г/8_10] и *Усъвършенстване на студентското обучение в Медицински колеж – Варна*: „Satisfaction of marketing communications in the activities of the dental laboratory“[Г/7_1].

• **Доклади** – 2 бр., отпечатани на руски език в „Сборник статей“ от Международная научно-техническая конференция „Наука, Техника, Инновации 2014“ по темата: *Усъвършенстване на студентското обучение в Медицински колеж – Варна*: „Иновативен подход в обучението по ортодонтия на студентите от специалност „зъботехник“ на медицински университет – Варна“ [Г/8_1], „Иновативни възможности за обучение на студентите от медицински университет – Варна“ [Г/8_2].

Класификация по значимост:

- Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Показател Г 7.) – 1 брой [Г/7_1].
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (Показател Г 8.) – 16 броя [Г/8_1-12; II/A_1-4].

Класификация според езика на публикацията:

- Публикации и доклади на български език – 14 броя [Г/8_3-12; II/A_1-4].
- Публикации и доклади на английски език – 1 брой [Г/7_1].
- Публикации на чужд език (руски) – 2 броя доклади [Г/8_1-2].

Класификация по брой на съавторите:

- Самостоятелни – 5 броя;
- В съавторство 12 бр., от които като:
  - първи автор – в 5 публикации
  - втори автор – в 1 публикация

- трети автор – в 3 публикации
- четвърти автор – в 3 публикации.

Кандидатът е автор на *1 монография* на тема: „Респираторно здраве – предизвикателство за съвременната кинезитерапия“ (2020).

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Николай Светославов Недев, доктор е представил информация относно следните цитирания:

- Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 0.
- Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 0.
- Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране – 10 броя (50 точки).

Общо 50 точки – отговаря на минималните национални изисквания ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна за академична длъжност „доцент“.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност

Николай Светославов Недев, доктор е утвърден преподавател в областта на кинезитерапията. Титуляр е на дисциплините: „Мануално мускулно тестване“, „Кинезитерапия“ „Лечебен масаж“, „Кинезиология“, „Патокинезиология“. Общата му аудиторна заетост за последните 5 години винаги надвишава значително норматива от 180 часа, като за предходната година е 285 часа.

Николай Светославов Недев, доктор участва в обсъждането и разработването на нови учебни планове за специалност „Рехабилитатор“, съобразени със съвременните изисквания за осигуряване на знания, умения и компетенции в професията. Разработва учебни програми по дисциплините: „Мануално мускулно тестване“,

„Кинезитерапия“ „Лечебен масаж“, „Кинезиология“, „Патокинезиология“. Осъществява научно ръководство на курсови и дипломни работи на студенти. Участва в организиране и контрол на Практически държавен изпит в клинични бази. Участва в рецензирането на дипломни работи и учебни програми. Поддържа високо ниво на продължаващо обучение чрез участие в магистърски и докторска програми.

4.2. Научна и научно приложна дейност

От представените за рецензиране 17 публикации Николай Светославов Недев, доктор е водещ автор в 10 публикации (9 статии и 1 доклад), втори автор е в 1 доклад, и следващ съавтор в 6 публикации. Автор е на 1 монография.

Той има участия в 10 национални и международни научни форуми, организирани от Медицински колеж – МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна, Асоциацията на физиотерапевтите в България (АФБ) и Fifth Black Sea Symposium For Young Scientists in Biomedicine (BSYSB).

4.3. Внедрителска дейност

Николай Светославов Недев, доктор е експерт в усъвършенстване на студентското обучение в Медицински колеж – Варна, въвеждане на иновативни методи, комуникация и електронни форми на обучение. Участва в организацията и оборудването на учебни зали, преподавателски кабинети, зали за практически упражнения по кинезитерапия и др.

4.4. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

Считам, че най-сериозни научни и научно приложни са приносите на кандидата в областта на **Рехабилитационните грижи във възстановяването на пациенти, преживели мозъчен инсулт**, разгледани детайлно както в *дисертационния му труд* на тема „Рехабилитационни грижи и качество на живот при пациенти преживели мозъчен инсулт“ (2018), така и в част от публикациите (А/1_1; Г/8_4; Г/8_5; II/A_1; II/A_2; II/A_3; II/A_4). Изследванията на

автора в това направление са насочени към методите и средствата на физиотерапията (кинезитерапията) при пациенти, преживели мозъчен инсулт. Проучени са възможностите и качеството на провежданата рехабилитация при тях. Изследвано е мнението на пациентите относно продължителността и мястото за провеждане на рехабилитационни грижи. Подчертана е необходимостта от навременно приложена и богата по съдържание терапевтична програма. Направен е системен анализ и е оценено качеството на живот и степента на двигателни възможности на пациенти със инсулт, преминали през ТЕЛК, които са ползвали рехабилитационни грижи и такива, които не са. На базата на получените резултати е направен сравнителен анализ на собствените резултати с такива от аналогични изследвания на други автори. Разработен е *Модел за предоставяне на рехабилитационни грижи в домашни условия* със сериозен теоретико-методологически и практико-приложен принос.

Оценявам високо научните и научно приложни приноси на кандидата и в областта на **Респираторната рехабилитация в общественото здраве**, разгледани детайлно както в **монографията** му на тема „Респираторно здраве – предизвикателство за съвременната кинезитерапия“ (2020), където са разгледани основните принципи на дихателната терапия и белодробната рехабилитация с акцент на ролята на кинезитерапията в комплексните грижи за пациентите с респираторни заболявания, разработени на базата на обстоен критичен анализ на съвременни литературни източници и практически опит на автора, така и в *част от публикациите* [Г/8_9; Г/8_11; Г/8_12]. Изследван е ефекта от прилагане на дихателна физиотерапия в предоперативната миокардна реваascularизационна хирургия [Г/8_9], анализирани са рехабилитационните грижи при пациенти с хронична обструктивна белодробна болест [Г/8_11] и при пациенти, подложени на оперативна интервенция за намаляване обема на белите дробове [Г/8_12]. Акцентира се на възможностите за възстановяване функционалната активност на пациентите чрез методите и средствата

на физиотерапията. Оценено е подобряването на качеството на живот посредством двигателно обучение. Изследвана е ефективността на респираторната физиотерапия за снижаване на риска от усложнения и инвалидизиране. Подчертана е необходимостта от ранно включване на физиотерапията в предоставянето на необходимите грижи. Обобщени са резултатите от приложението на респираторна рехабилитация при различни белодробни и кардиологични заболявания, които потвърждават нейния положителен ефект.

От съществено значение са и приносите му в областта на **Рехабилитационните грижи при по-често срещани хронични заболявания** (статии Г/8_3; Г/8_6; Г/8_7; Г/8_8; Г/8_10): Изследвано е въздействието на вендузотерапията като част от комплексната рехабилитация на шийна остеохондроза [Г/8_3]. Създаден е алгоритъм на кинезитерапия при мускулно скелетни дисфункции [Г/8_7], изследвано е значението ѝ в мениджмънта на лумбалгията [Г/8_6]. Проучени са концепции и социално-медицински аспекти за справяне с хроничната болка и мястото на физиотерапията в предоставянето на комплексни рехабилитационни грижи. Докладите се отличават с новаторство в начините за предоставяне на рехабилитационни грижи [Г/8_8; Г/8_10]. Споделен е личен терапевтичен опит при пациенти с хронична болка.

Значителни са и научно приложните приноси на кандидата в областта на **Усъвършенстване на обучението** в Медицински колеж – Варна. Принос към преподавателската практика е изследването на иновативни възможности за обучение на студентите [Г/8_2] и въвеждането на иновативен подход в обучението по ортодонтия на студентите от специалност „зъботехник“ на Медицински университет – Варна“ [Г/8_1]. Реализирани са изследвания за влиянието на методите на преподаване (иновативни методи, комуникация и електронни форми на обучение) върху студентската компетентност, които доказват, че стратегиите за интерактивно обучение значително подобряват резултатите. Данните от изследванията сочат, че иновативните методи

и средства осигуряват по един нов начин, основните изисквания важни за ефективността на обучението: системност, последователност и достъпност. Обобщението на резултатите сочи, че практическият принос на интерактивното обучение се изразява в подобряване и усъвършенстване на знанията и уменията на студентите при използване на различните видове инструменти на интегрираните маркетингови комуникации: реклама, връзки с обществеността, лични продажби, насърчаване на продажбите и други. Логично следва изводът, че желаната синергия се постига, когато всички инструменти са синхронизирани и взаимно подобрени (Г/7_1; Г/8_1; Г/8_2). Изследванията и публикациите в тази област имат значителен принос с теоретико-познавателен и приложно-практически характер.

5. Оценка на личния принос на кандидата

В представените за рецензиране научни публикации се установява сериозен личен принос на кандидата и добра работа в екип. Николай Светославов Недев, доктор се включва активно в преподавателската работа, в научно-практическите изследвания, в управлението и контрола и в различни дейности, свързани с университета. Цялостната му дейност сочи високо експертно ниво по специалностите "Кинезитерапия" и „Управление на общественото здраве". Налице е значимост и актуалност на научните и научно-приложните приноси, които са лично дело на кандидата (или на колектив, на който той е водещ). В голяма част от неговите изследвания и публикации се установяват новости в науката, доразвиване и обогатяване на съществуващи знания, теории и методи или потвърдителни резултати.

6. Критични бележки

Препоръчвам бъдещите разработки да бъдат публикувани в различни научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, а не предимно в издания на МУ – Варна, както и повече публикации на английски език.

7. Лични впечатления

Николай Светославов Недев, доктор е преподавател с отлична теоретична и практическа подготовка, уважаван от своите колеги и студенти.

Научната и преподавателската дейност на Николай Светославов Недев, доктор покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, ППЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ – Варна. Не съм установила плагиатство.

8. Заключение:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам **Николай Светославов Недев, доктор** да бъде избран за „доцент“ по специалност „Управление на общественото здраве“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт.

30.06.2020 г.

Рецензент:

/проф. Евгения Димитрова, ДН/